

Úvodní informace k části **EKOLOGICKÉ** (**EVIRONMENTÁLNÍ**) **vzdělávání**

Vztahy člověka k přírodě i změny v jeho životním prostředí se zvláště v minulém a současném století stávaly v mnoha směrech stále komplikovanější a vyvolávají stále větší obavy směrem k budoucnosti..

Stačí si jen připomenout vlivy objevů nových chemických látek na život a rovnováhu v přírodě, růst energetické náročnosti lidské společnosti spojený s využíváním fosilních paliv, všestranné vlivy ekonomického a sociálního rozvoje na ekosystémy v celém světě atd. Některé dílčí problémy se po určité prodlevě alespoň částečně řešily (jako zákazy různých látek, negativní vlivy hospodaření v krajině, či hromadění odpadů v lidských sídlech) – a mnozí lidé si postupně uvědomovali nezbytnost respektování přírodních zákonů..... Jednotlivé a obvykle většinou pouze místní pozitivní změny ve vztazích lidí k prostředí nemohou ovšem vyřešit hrozby nebezpečných změn prostředí na celém světě. Naléhavě je žádoucí uvědomovat si různé a obvykle propojené problémy ve vztazích člověka a životního prostředí, a to od jednotlivých míst po celý svět - i naléhavý požadavek tyto problémy řešit - viz i poslední konference ke klimatickým změnám - COP 26 v Glosgow.

Tato situace vyžaduje, aby si lidé uvědomovali podstatu vztahů života i své existence ve vztazích k prostředí, naučili se domýšlet možné důsledky nerespektování přírodních zákonitostí a chápat i osobní odpovědnost za zachování nezbytných podmínek života. Takový požadavek je naléhavě třeba včlenit do soustavy vzdělávání na všech úrovních na celém světě– tj. od dětí až po celou oblast vysokoškolskou, do celoživotního zvyšování úrovně kvalifikace pro všechny obory i do celé oblasti kulturního rozvoje člověka. Lze totiž předpokládat, že pochopení souvislostí v prostředí, mezi lidmi a prostředím i nebezpečí hrozící z pokračování nezodpovědných vztahů k prostředí může přispět k řešení současné již nelehké situace.

Vědní oblasti zkoumající vztahy v přírodě, v různých krajinách i přímo v životním prostředí člověka se označují jako různé **oblasti ekologie**, a proto uvědomování si a respektování **vztahů člověka a přírody i vztahů člověka k přetváření jeho životního prostředí**, je možno označit jako požadavek na „**ekologické**“ **myšlení** .

Příspěvkem k řešení této situace i prostřednictvím rozvíjení **digitálního vzdělávání** je předkládaný soubor úkolů **na portálu EDURAMA v části „Ekologické vzdělávání“**.

Učební pomůcka není určena pouze pro některý tradiční vyučovací předmět, ale má **mezipředmětový charakter** velmi důležitý pro **ucelené chápání souvislostí**. Zároveň přispívá k praktickému rozvíjení **využívání digitálního vzdělávání**, což rovněž představuje pro školy důležitý aktuální úkol....

Registrace a užívání portálu EDURAMA jsou bezplatné.

Jak tuto část portálu EDURAMA využívat????

Při vstupu na <https://www.edurama.cz>

§ **bez registrace/přihlášení** je možno si otázky jednotlivých úkolů pouze prohlédnout,
§ **po přihlášení** toho, kdo chce úkoly využívat (tj. registruje a přihlašuje se jako učitel („vzdělavatel“), je možno úkoly řešit, prohlédnout si vzorové možnosti odpovědí, metodické informace zahrnující i vztahy úkolů ke klíčovým pojmům RVP s ohledem na mezipředmětové souvislosti a další

Část EKOLOGICKÉ (ENVIRONMENTÁLNÍ) VZDĚLÁVÁNÍ je rozdělena na

§ část pro **1. stupeň** základní školy a
§ část pro **2. stupeň** základní školy a vzdělávání na **středoškolském** stupni – tj. na středních odborných školách a gymnáziích.

Část pro **1. stupeň** ZŠ nazvaná **ČLOVĚK A JEHO SVĚT** je určena k využití ve škole především v předmětu **Přírodověda** (tj. v průběhu 4 – 5ti let) a zahrnuje 11 částí (tzv. "knih"):

tj. 1. Věci kolem nás, 2. Voda, 3. Vzduch, 4. Horniny, nerosty, 5. Půda, 6. Slunce - Země, 7. Živočichové, 8. Rostliny, 9. Houby a bakterie, 10. Vztahy v přírodě, 11. Člověk a společnost), které obsahují **celkem 837** jednoduchých úkolů (úkol je vždy na jednu stránku).

Úkoly v každé „knize“ jsou rozlišeny na 3 části: - a) základní informace vztahující se k danému tématu, b) význam uvedené oblasti pro člověka, c) související problémy a možnosti jejich zvládnutí; k jednotlivým částem úkolů se váže souhrnný stručný text, který odpovídá postupnému řešení úkolu a má charakter jednoduchého učebního textu.

Řešení úkolů se předpokládá na jednoduché úrovni, v návaznosti na možné zkušenosti a pozorování, aktivní jednání, hledání souvislostí v okolí apod... Text úkolů je většinou spojen s výstižnými a vtipnými **obrázky** (autor J. Hůla). Pod zvláštní značkou je u každého úkolu uvedena možná **vzorová odpověď** pro potřeby učitele a popř. metodická doporučení.....

Druhá část: DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY PRO 1.st. ZŠ

zahrnuje příklady úkolů pro následující předměty: Český jazyk, Cizí jazyk (angličtina), Výtvarná výchova, Matematika, IT, Pracovní výchova ; v této části je celkem **210 úkolů**, které ukazují, jak by bylo možno přirozeně aplikovat problematiku vztahů člověka a jeho prostředí zdůrazněných v první části v tradičních vyučovacích předmětech a představuje v tomto směru podněty pro učitele. Autory úkolů v této části jsou hlavně učitelé z 1. st. z několika základních škol – členů Klubu ekologické výchovy.

Část pro 2. stupeň ZŠ a střední školy nazvaná

"CESTA K UDRŽITELNÉMU ROZVOJI" je nejobsáhlejší; zahrnuje 585 rozsáhlejších úkolů a je rozdělena do 14. částí (knih):

1. Země, 2. Život, 3. Biodiverzita, 4. Ekologie, 5. Ekologie krajiny, 6. Prostředí a zdraví, 7. Vývoj vztahů k prostředí, 8. Nerovnoměrnosti, 9. Přírodní zdroje a energie, 10. Využívání zdrojů obnovitelných, 11. Využívání zdrojů neobnovitelných, 12. Způsob života a prostředí, 13. Globální problémy prostředí, 14. Udržitelný rozvoj.

Úkoly obsahují vstupní informace, doprovodné obrázky, schémata, otázky zaměřené k vyvozování souvislostí a odpovědí.....

Řešení úkolů vyžaduje pečlivé pročtení zadání a uvažování, vyhledávání nových informací, využívání znalostí z předcházejícího vzdělávacího stupně, schémat, tabulek, přehledů, zkušeností, pozorování a často i uplatňování regionálních a místních zvláštností. U úkolů je **pro učitele** přístupný příklad možného vzorového řešení,

metodické doporučení, návazností mezi jednotlivými úkoly i mezi jednotlivými vyučovacími předměty, popř. další doporučení. Ke každému úkolů patří stručný **shrnující text**.

V následující části **VZDĚLÁVACÍ OBORY 2. ST. ZŠ (SŠ)** jsou uvedeny jednotlivé základní všeobecně vzdělávací předměty a k nim v tabulkové formě přehled doporučených úkolů podle návaznosti na RVP; rozkliknutím čísla úkolu je možno si každý úkol přímo zobrazit a vybrat si z hlediska učitele vhodný.

Část **Průřezové téma**, která následuje, zahrnuje 2 příklady řešení průřezového tématu v základní škole – a další příklady jsou pak obsaženy v části Příručky pro učitele

Část **PŘÍRUČKY PRO UČITELE** obsahuje obsahové a metodické **rozbory** k této části portálu jako podněty pro rozvíjení vztahového myšlení, přehled **základních dokumentů** k této oblasti a vztahy úkolů k nim, předkládá **přehled vývoje a pojetí ekologického vzdělávání**, rozbor a **zaměření úkolů i průřezových témat ke středním odborným školám a gymnáziím**, uvádí přehledné informace pro **školní koordinátory EV** a **uvádí autory** jednotlivých částí portálu..

Portál k EV představuje celek, který vybízí k dalším inovacím, aktualizaci a doplňování v oblasti ekologického vzdělávání – a může být účelně využíván i k individuálnímu či skupinovému vzdělávání v oblasti mimoškolní.

Úkoly je možno využívat různě – např.: při vyučování ve škole při vyvozování nových znalostí, při jejich doplňování a opakování, pro individuální nebo skupinové práce žáků spojené s následnou kontrolou správnosti řešení a v neposlední řadě pro řešení úkolů v domácím či jiném prostředí (ve školní družině, při mimoškolních aktivitách, v rámci individuálního zájmu žáků apod.), je možno je využívat celé, nebo po částech či výběrově - a doplňovat si je podle přání.